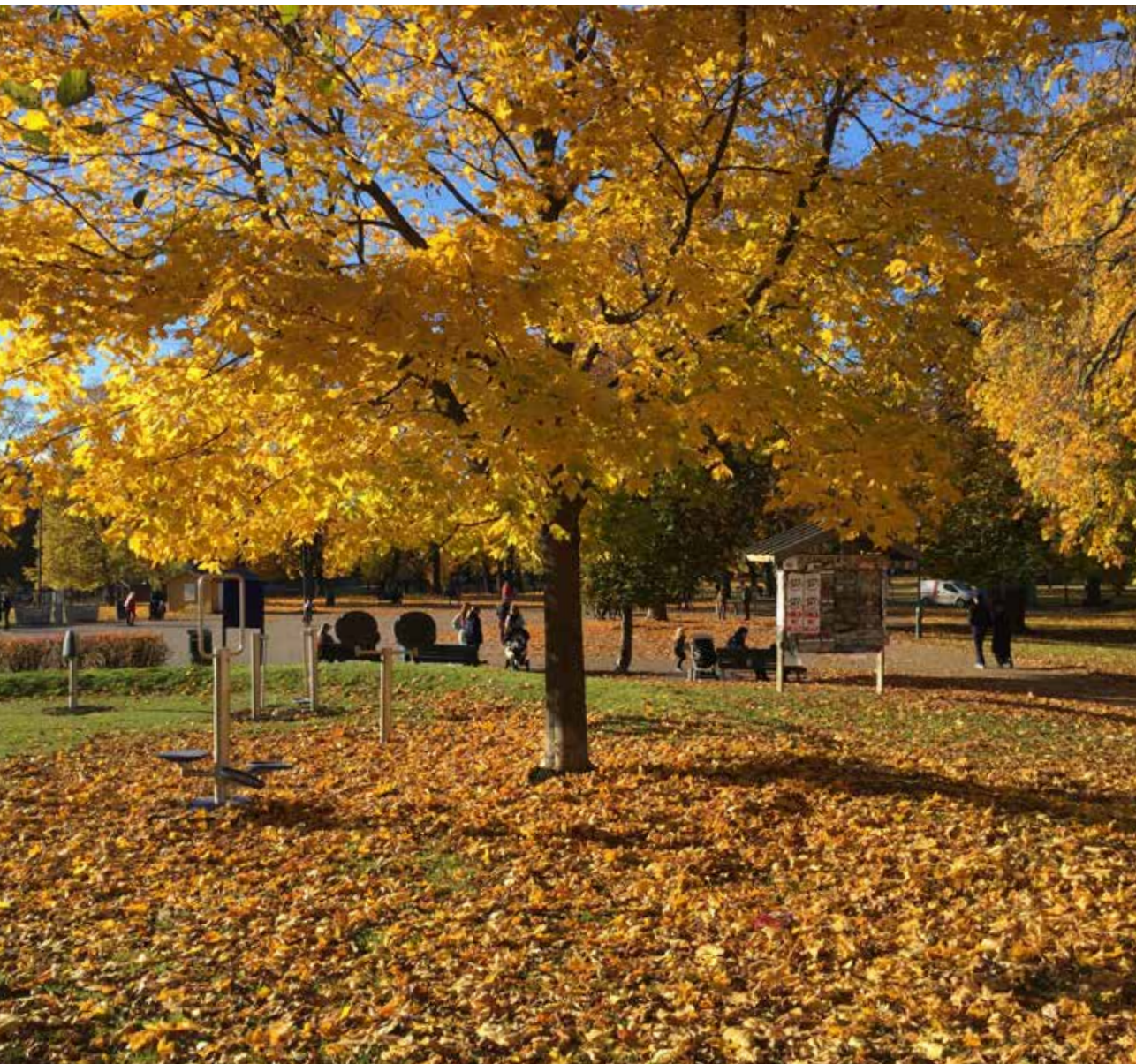

BARDEEN

De gamle er eldst...

I høstens utgave av Barden kan vi lese minneordene om Hedersdruid Arvid Jellum på den ene siden mens vi på neste side kan lese hans tanker om «å skifte mening» (Barden 1971). Et annet sted i bladet finner vi et nylig holdt ideelt innlegg om «den druidiske filosofi» av Hedersdruid Tor Gjølvik. Felles for begge losjebroðrene er deres livslange engasjement for – og i – ordenen. Deres engasjement håper jeg «smitter» oss andre. Et annet ideelt innlegg som jeg ønsker å dele med dere er R. Solbergs «De stille i losjen» (Barden 1969). Jeg synes han treffer «innertier» når han på en ettertenksom måte beskriver de av broðrene som sjelden lager noe vesen av seg, ikke tar ordet i utide, men som oftest har gjennomtenkte og rolige meninger når det inviteres til ordskifte. Det er viktig å bli minnet om det mangfoldet vi representerer – og å sette pris på dette.

Flere andre har bidratt med artikler og innsendte reportasjer. Det er beundringsverdige å få innblikk i kompetansen til «Treskjæreren i Ottestad» - som har bidratt med flere flotte gjenstander til sin losje Nemeton. Han har nå donert en praktfull utskåret kniv/slire til et lotteri som samtlige losjebroðre kan kjøpe lodd i. Det er motiverende å se at det bygges relasjoner mellom losjebroðre også

utenom losjesesongen. Storlosjene i Eidsiva og Dovre har i flere år – i samarbeid med Birgitta-losjene – spilt Golf gjennom hele sommeren. Likeledes har losje Kriton for 13 år på rad hatt forbrødring med svenske og danske losjebroðre gjennom sin golfturnering om høsten.

Jeg er meget glad for alle bidrag fra våre godt «voksne» losjebroðre, men synes ikke mangfoldet blir representert godt nok uten flere innspill og ideelle innlegg fra yngre broðre. Vi trenger betraktninger, skrålukk og – gjerne kritikk – fra broðre som på sikt kan berike losjeopplevelsen.

Vår RSEE Geir Tofsrud skriver i sin spalte at det er en viktig oppgave for oss alle at vi sørger for at våre broðre trives i vår losje, på møtene og ellers. Jeg tror at mye dreier seg om å se – og bry seg om... Jeg erindrer et vers fra Arnulf Øverlands dikt til en Misanthrop:

*En times omhu for en ensom venn
har aldri nogen gitt forgjeves hen;
et lite ord til den som er din make,
får du i glansen av et smil tilbake.*

God losjehøst!

INNHold

Side 2 Redaktørens skrivebord

Side 3 Riks Stor Edel Erk

Side 4 Minneord

Side 5 Ideelt – Om å skifte mening

Side 6 Våre losjemerker

Side 7 Ideelt – De stille i losjen

Side 8/9 Hømlur Føtlunar

Side 10/11 Treskjæreren i Ottestad

Side 12 Seniorveterantegn

Side 13/14/15 Ideelt Den Druidiske Filosofi

Side 15 Ny Kansellist/annonsen

Side 16 40 års tegn

Side 17 Ideelt – Syvende far i huset

Side 18 Ideelt – Verdier

Side 19 Ideelt – Den gamle vandrer og den unge mannen

Side 20 Golf Eidsiva

Side 21 Golf Kriton

Side 22 Ordenskapittelet

Forsidebilde: Høst Sofienbergparken Oslo
v/Jørgen Upsaker

Kjære brødre

Et nytt losjear er i gang. Alle losjene har kommet i gang med sin møtevirksomhet og sine aktiviteter.

Det er viktig for losjen at utvalgene kommer i gang så fort som mulig. Det er utvalgsarbeidet som skaper aktiviteten. I tillegg vil undervisningen i form av samtalekvelder være et viktig møtested for brødrene. Der snakkes det mer losje en det ofte blir gjort på en vanlig etterlosje. Foruten de yngste brødrene bør også de eldre brødrene møte opp på slike kvelder. I det ligger det erfaringsutveksling, og ikke minst at vi blir bedre kjent.

Ordensledelsen har også kommet i gang med sitt arbeid. Det ble gjennomført en regional Storlosjesamling for SL Viken, SL Eidsiva, SL Borgar og SL Dovre på Gjøvik 22. september. Dette er verdifulle samlinger vi har tro på skal gi gode resultater for grunnlosjene på sikt.

RSEE og RSME var til stede ved åpningen av nye lokaler og innvielse av ny lund i Reykjavik onsdag 26. september. Brødrene har lagt ned mange timers dugnadsarbeid for å få lokalene i stand til nettopp denne datoen. Det var nemlig 21 år siden den første losjen – losje Janus – ble stiftet. Det skjedde i lokaler ikke langt fra der losjene i Reykjavik nå har sine nye lokaler. Det var en stolt og entusiastisk gjeng islandske brødre vi møtte den kvelden. Birgitta-losjen skal også ha tilhold i disse lokalene, og har også bidratt med dugnadstimer. De var derfor invitert til måltidet etter møtet, og vi var mellom 90 og 100 til bords. En stor dag for de islandske brødrene og søstrene.

Fredag 29. september ble det avholdt en IGLD-kongress i København, og på lørdag var det duket for et SGLD-møte og Skandinavisk embetsmannskonferanse. Det er alltid hyggelig å treffe brødre fra andre land, og vi hadde gode diskusjoner om flere viktige temaer. Dette vil vi komme tilbake til etter hvert. I SGLD-møtet resepierte 26 brødre i IGLD-graden, hvorav 4 var fra Norge. Jeg vil passe på å minne brødre med 4.grad og

Riks Stor Edel Erk
Geir Tofsrud

høyere, om SGLD-møte i Sandefjord 20. januar 2018. Dette er vårt første nasjonale møte i IGLD-graden.

En viktig oppgave du, og alle vi andre har, er å sørge for at våre brødre trives i vår losje, på møtene og ellers.

Jeg ønsker dere alle lykke til i tiden som kommer.

Geir Tofsrud

RSEE

Riks Old Erk Arvid Jellum

Ridderen av Trofastheten

1939 – 2017

Hedersdruid, ROE Arvid Jellum ble født i Eggedal den 10. juli 1939 og han døde den 09. august 2017.

Det var med stor sorg vi mottok meddelelsen om hans bortgang. Savnet vil bli stort, først og fremst for familien, men også for oss som gjennom mange år fikk nyte godt av hans store engasjement og innsats for Ordenen, og for hans gode humør. Hans gode hukommelse og kontaktnett var av uvurderlig glede for de som fikk gleden av å arbeide sammen med ham.

ROE Arvid Jellum led i mange år av hjerteproblemer og skulle nå igjen inn på sykehus.

Hedersdruid ROE Arvid Jellum hadde en lang og usedvanlig aktiv rolle i den norske Druidorden, både i egen losje og ikke minst i Ordensledelsen. Han var spesielt opptatt av at Ordenen måtte utvikle seg og være «i tiden».

ROE Arvid Jellum var en av stifterne av losje Avalon og losje Pastos, var aktiv under stiftelse av losjene Nidaros og Balder og var som embets-

mann i Ordensledelsen med på å stifte hele 9 Storlosjer. Han var også aktiv da Ordenens Støttefond ble besluttet i 1995.

Da Storlosjene ble stiftet i 1980 skjenket sammen med daværende RSEE Erling Freitag utstyr til embetskollegiene som kapper med mere.

Bror Arvid Jellum giftet seg i 1960 med Marit som har mottatt Erkjentlighetstegn på plakett for sin innsats og støtte, og som han fikk to barn med. Han arbeidet hele sitt yrkesliv med klesbutikker både i Drammen og Hamar.

Hedersdruid ROE Arvid Jellum fikk sin Riddergrad den 14. april 1980 som Ridderen av Trofastheten og han mottok Ordenens Hederstegn 09. april 2005.

Bror Arvid Jellum vil bli dypt savnet som bror og som positiv pådriver og kunnskapsanker.

Vi lyser fred over Hedersdruid ROE og bror Arvid Jellum's minne.

Om å skifte mening

Det er en gammel og inngrodd oppfatning at det å skifte mening er et svakhetstegn. Har man først dannet seg en mening om et eller annet, skal man stå ved den, koste hva det koste vil. Det sies med en viss forakt om et menneske at han skifter mening like ofte som han skifter skjorte.

Av br. Arvid Jellum, losje Bardstjernen (Barden nr. 1 1971)

Arnulf Øverland har gitt uttrykk for et annet syn, ved å uttale at det å gå gjennom livet uten å skifte mening, ville være å leve livet som en tinnsoldat. Aasm. O. Vinje skal ha gitt uttrykk for samme syn: «Eg er en ærleg mann, eg meiner noko anna i dag enn i går».

La oss se litt på dette spørsmålet som vel må sies å vedkomme alle opplyste mennesker. De fleste av oss liker å være skråsikre – det får brystkassen til å svulme, og selvfølelsen styrkes – selv om vi stundom har en svak følelse av at min mening ikke alltid er så overveldende solid begrunnet. Blant politikere synes det ofte som om en gang inntatt standpunkt, skal forsvares med alle tenkelige midler – selv om utviklingen klart har gitt til kjenne at livet har et annet og bedre svar. Det fortelles at en svensk riksdagsmann i en debatt meget bestemt ga uttrykk for sitt syn, mens han dagen etter – like bestemt – ga uttrykk for det motsatte syn. Hans politiske motstandere kritiserte dette, men fikk til svar:» Jeg kan vel ikke noe for at jeg blir klokere for hver dag».

Selv innenfor vitenskapen hender det ikke sjelden at ny viten bevirker at gamle sannheter må vike plass for ny erkjennelse, og hvem av oss kan si at vi er til de grader velorientert at vårt syn ikke kan – og bør – endres ved å lytte til andre synspunkter? Jeg er redd for at altfor mange mennesker

trives forholdsvis godt ved å følge et flertall, og sparer seg bryet med å danne seg en personlig oppfatning. Søren Kierkegaard har et godt svar om dette:»Hvert menneske er fra Guds hånd en originalutgave». Tenk om de mange talenter og bortgjemte «originalutgaver», som går levende blant oss på to ben, tok litt mere mot til seg og lot sin røst høre. I dag ligger forholdene godt til rette i vårt land. Hvert menneske kan fritt vedstå seg – og gi uttrykk for – andre oppfatninger enn det offisielle.

Et demokratisk samfunn med plass for mange og sterke personligheter vil alltid være i vekst, men jeg er redd for at de store og sterke organisasjonene enkelte ganger hindrer personlighetsutviklingen når kravet til lojalitet går foran kravet til en personlig mening. Hva har så dette tema med oss Druider å gjøre? Her er en klar sammenheng. Alle medlemmer i vår orden kan føle seg fullstendig fri – og berettiget til – å si sin personlige mening om hvert eneste spørsmål som dukker opp. Vi er et lite demokratisk samfunn, men vi har plass for mange og sterke personligheter. Vi er derfor i stadig vekst. Vi fremmer personlighetsutviklingen. Selv om vi er lojale har vi vår personlige mening. Dette til beste for losjen, Ordenen og oss selv.

Kanselliet informerer: Serien Fåre Losjemerker

Losje nr. 22 CELYN

Stiftet 21. august 1982

Celyn (uttales Kellin) er det keltiske navn på planten Ilex, norsk kristtorn. Kristtorn har i mange land hørt med til julefeiringen. Men skikken med å pynte huset med det blanke løvet går enda flere århundrer tilbake i tiden. I oldtidens Roma ønsket man nyligte par til lykke med kristtornkranser. Kristtorn gror villt på Sørlandet, og er slik et kjennemerke for denne delen av landet. Vi finner et blad (og bær) av den i merket. En ytterligere styrking av lokal-koloritten i emblemet er sekstanten som markerer byen Mandals nære tilknytning til sjølivet.

Losje nr. 23 Cygnus

Stiftet 26. januar 1985

Cygnus er det latinske navnet for "Svanen", et stjernebilde i Melkeveien, der fem stjerner klart skiller seg ut og danner et kors. Cygnus betegner også svanen, slekt av andefugler. Svanen er som kjent motivet i Gjøvik's byvåpen.

Losje nr. 24 CROMLECH

Stiftet 16. januar 1988

Losjenavnet "Cromlech" er sammensatt av de keltiske ord CROM som betyr retning (kan også bety krommet) og LECH som betyr stein. En cromlech besto av en stor flat stein understøttet av av tre andre. Den store flate steinen er også et bilde på jorden, og de tre andre på solens stråler.

De stille i losjen

I hver losje er det noen brødre som særmerker seg ved sin stille og beskjedne fremtreden. De er ofte de mest verdifulle brødre losjen har.

Barden nr. 3 – 1969 v/R. Solberg

De virker på sin egen måte. Nettopp fordi de ikke skaper noe vesen omkring sin egen person har de sin store betydning. Ingen bidrar mer til Enhet Fred og Samhold enn dem. De besitter samlet i sin personlighet alle disse ting.

Naturligvis passer ikke denne karakteristikk på alle de stille i en losje, men stort sett, tror jeg, gjør den det. Man kommer til losjemøtet fra en travel arbeidsdag og føler en vederkvegelse ved å tre inn i lunden – og der se på og lytte til det som foregår. Man tar med seg derfra en god og givende fred – en fred man gjerne vil bevare. Da er det verdifullt å kunne slå seg ned i en sofa til en lun samtale med en av de stille i losjen. Disse brødre har ofte også mer enn sin stillhet og beskjedenhet å fare med. Det viser seg ikke sjelden at de også er meget kunnskapsrike og innsiktsfulle – og det er ikke umulig at det nettopp er det som er årsaken til deres forsiktige fremtreden.

Jeg er ofte redd for at man i losjen ikke åndelig og mentalt skal kunne tilfredsstillen den kategori brødre det her er tale om. Det er alltid losjens ideelle arbeide de er interessert i. Det ville hjelpe meget om nettopp de er aktive i det, men det er ikke lett å tvinge seg selv. Man må godta disse brødre som de er, - ja man må takke for at man har dem og for det de på sitt vis bidrar med til losjens ånd og våre idealers fremme.

«Den som stiller seg på tåpissene, står ikke sikkert. Den som søker etter selv å være noe, blir aldri bemerket. Den som hevder sin rett vinner aldri anerkjennelse. Den som berømmer seg selv, får aldri sine fortjenester verdsatt. I ydmykheten finner opphøyetheten sin rot, i lavheten finner høyheten sin grunnvoll. (Fra Tao – the – King)»

HÖMLUR FÖTLUNAR

Fyrir nokkrum árum urðum við hjónin fyrir því láni að eignast tvíbura, það er að segja fyrir um það bil 22 árum og voru það tvær stúlkur sem bættust í hópinn því fyrir voru tveir drengir. Þeim lá mikið á stúlkunum að koma í þessa veröld komu á 32 viku og voru agnarsmáar, en það hefur tognað vel úr þeim en önnur reyndist vera með hreyfihömlur/lömun sem nefnist CP á læknamáli og langar mig að lesa hugrenningar hennar við þeim spurningum sem hún er oft spurð um.

Vissir þú að þú gengur skakkt?

Þessi spurning er verulega algeng í mínu daglega lífi og þegar fólk þorir að spyrja að þessu svara ég þessu augljóslega játandi því jú ég geng skakkt og bæti oft á tíðum við að ég sé fötluð. Þegar ég segi fólki að ég sé fötluð horfir það oft á mig eins og ég sé rugluð og ranghvolfir augunum. Nokkrir hafa látið út úr sér að það sé kjaftæði því ég sé ekki í hjólastól. En þá segi ég þeim bara eins og er, hjólastóll eða önnur hjálpartæki er ekki það sem gerir mig að fötluðum einstakling ÉG ER FÖTLUÐ OG STOLT AF ÞVÍ ! Því þetta gerir mig að þeirri manneskju sem ég er í dag.

Algengt er að fólk stari á mig vegna göngulags, sem ég skil að vissu leyti, ég skil að ég labba ekki eins og flestir eru vanir en ég meina gengur þú og næsta manneskja sem þú sérð eins? Nei, ég nefnilega hélt ekki. Ég er alin upp við það að enginn sé eins og hef lært að lifa með því. Það tók tíma því að þegar ég var yngri sætti ég mig ekki við ástandið en nú tel ég mig bara nokkuð sérstaka og hefur þetta kennt mér að það sé mikið betra að vera „öðruvísi“ því það gerir mig sterkari einstakling og ég get vonandi sýnt fram á það að ef ég get það, geta það allir!

Ég þarf hjálp við ótrúlegustu hluti daglegs lífs þó ég mögulega líti ekki út fyrir það og líti frekar út

fyrir að vera nokkuð sjálfstæð. Ég þarf t.d. aðstoð við það að loka poka, opna mjólkurfernu, setja fót á herðatré, opna dósir og taka upp þunga hluti og er þessi listi alls ekki tæmandi. Þessir hlutir sem eru mér næstum ómögulegir eru þó flestum sem lifa í þessu samfélagi taldir vera sjálfsagðir hlutir að geta. Ég er svolítið hissa á því að ég fái ennþá í dag spurninguna „er þetta ekki erfitt?“ eða jafnvel „myndir þú ekki vilja vera venjuleg?“

Svar mitt við fyrri spurningunni er oft snúið en þægilegasta svarið er þó jú þetta er erfitt en höfum við ekki öll eitthvað sem við þurfum að gera til þess að halda áfram okkar lífi sem við myndum í einhverjum tilfellum segja að væri erfitt. Mín staða er erfið jú jú ég viðurkenni það fúslega en ég þekki ekkert annað svo af hverju ætti ég að vera að kvarta yfir að hafa ekki eitthvað sem ég þekki ekki og mun aldrei þekkja?

Svar mitt við seinni spurningunni er hins vegar ansi einfalt NEI ég myndi ekki vilja vera venjuleg því ég er í fyrsta lagi stolt af því að vera ég og vera í mínum sporum því ég veit að líf mitt er alls ekki slæmt og ég er stolt af því sem ég hef þurft að ganga í gegnum og hvernig það hefur aðeins farið uppá við með tímanum. Auk þess sem ég get ekki hugsað mér að eyða tíma í það að finna út úr því hver skýring annarra er á því að vera „venjulegur“. Fyrir mér er í rauninni ekkert venjulegt því það er ekkert eins. Hvernig getum við sagt að eitt sé venjulegt en annað ekki?

Það gerir mig ekki að minni manneskju að ganga skakkt og þurfa aðstoð við litla hluti sem tengjast daglegu lífi. Persónulega finnst mér samfélagið gleyma því of oft að við fatlað fólk, eða öryrkjar eins og svo margir þekkja okkur, skiptum alls ekki minna máli í því hlutverki að skapa samfélagsmyndina sem þetta samfélag hefur mótað. Án okkar, eins og ykkar hinna, væri þetta samfélag

einsleitt og leiðinlegt til lengdar eða með öðrum orðum gengi bara alls ekki upp.

Svo gerðu eitt fyrir mig kæri lesandi áður en þú ferð að vorkenna næsta einstakling eða biða eftir því að þetta lagist. Hugsaðu ef þú værir í þessum sporum, hvernig myndir þú vilja láta hugsa eða horfa í áttina að þér. Ég er nokkuð viss um að þú værir STOLT/UR af því sem þú hefur áorkað og biður ekki einn né neinn um vorkunn. Vorkunn er ekki það sem við leitum að við erum VENJULEG rétt eins og ALLIR hinir í þessu samfélagi.

Markmið mitt er að fækka fólki á landinu, og vonandi í heiminum, sem sér fötlun í einhverri

mynd sem hömlun á því að vera frábær einstaklingur í samfélagi sem hans er þörf, því jú ef það væri ekki til fatlað fólk væri erfitt að gera sér ljóst að þú þarft ekki að geta gengið til þess að falla í staðalímyndir heilbrigðs fólks. Því jú þú getur gengið, getur gengið skakkt, notast við hjálpartæki eða hvað sem er því við erum öll frábær og það getur enginn haft áhrif á það nema þú sjálf/ur!

Steinunn Þorsteinsdóttir
Þorsteinn Vilbergs Reynisson

25 års jubileum

Losje Nidaros nr. 33 av Forenede Gamle Druidorden
feirer sitt 25 års jubileum 16-17. mars 2018.

For nærmere informasjon:

Gå inn på fgdo.no sin hjemmeside – klikk på Barden.

Du trenger ikke noe passord.

Treskjæreren i Ottestad

Det er torsdag kveld og jeg avlegger en av våre Old Erker, bror Dag Harry Sandbakken, et besøk. Det lyser fra snekkerboden i Ottestad, rett sør for Hamar, da jeg ankommer.

Tekst: Jan Norstrøm Med Erk Losje Nemeton

Foto: Jan Norstrøm og Sverre Brodal

Dag Harry i snekkerboden.

Akkurat nå jobber Dag Harry med flere arbeider, bl.a. flaskeholdere, treboller og oppbevaringsbøker til minnebrikker(!) alt i tre.

Men si meg, hvordan begynte denne interessen?

Jeg begynte på treskjærerkurs i midten av 80 årene, men så døde læreren på kurset og kurset ble stoppet. Ca. et år senere startet vi elevene opp igjen med samlinger på Ottestad Ungdomsskole, og dette var opptakten til Ottestad Treskjærerlag. (Det kan for øvrig nevnes at den velvillige rektoren som innvilget vår søknad om å få benytte lokaler på skolen, var Reidar Syversen, nå Riks Stor Old Erk og Hedersdruid)

Vi jobber med flere treskjærerteknikker, men spesielt mye med karveskurd. Dette er en teknikk der vi benytter en og samme kniv til å skjære ut alle mønstre.

Vi har i dag ca. 27 medlemmer, vi holder kurs og har hatt ca. 50 medlemmer fra 1988 hos oss. Jeg synes det er spesielt å ta seg av alle nybegynnerne i faget og se hvor flinke de blir etter hvert.

Du har gjort en rekke arbeider for losje Nemeton?

Jeg er glad for å bidra med det jeg føler jeg kan. Jeg har laget losje-lysestaker som benyttes på embedsplassene, 7 armet gulvstående lysestake,

krakker, utforming/utsmykning utvendig på losjehuset Ajertun i Hamar mm. Jeg har også gitt bort arbeider til andre losjer, bl.a. på Island. De siste årene har jeg også produsert futteraler i tre for oppbevaring av Old Erk-kjeder.

Men nå har du en overraskelse til oss?

Ja, jeg fikk for en tid siden ideen om å lage en kniv med utskjæringer både på skaftet og sliren, med losjemerke. Det var en krevende utforming. Arbeidet tok flere uker, men resultatet ble bra. Jeg hadde tenkt å ha kniven i knivsamlingen min, men nå har jeg bestemt meg for å gi den bort til Losje Nemeton, som vil gjennomføre en utlodning av kniven. Samtlige brødre i FGDO vil få anledning til å delta i lotteriet. Det finnes kun dette ene eksemplaret av kniven.

Det har blitt sent på kveld da jeg forlater snekker-bua, og lyset vil sikkert stå på i ennå noen timer.

Du som losjebroder kan nå få være med på knivlotteriet. Informasjon er sendt Skriver i din losje slik at dere kan ta dette opp på etterlosjen. Lodd kan kjøpes i din grunnlosje, men det blir også åpnet for loddsalg på VIPPS. Alle brødre som ønsker det kan være med på lotteriet! Det er etter sigende mange knivsamlere blant losjens brødre. Dette er en unik mulighet; ikke bare for knivsamlere, men for enhver losjebroder. Knivens verdi er på en måte uvurderlig. Se også annonse for knivlotteriet annet sted i papirversjonen av Barden. Mer utfyllende informasjon finnes i Barden på internett. 20 % av loddsalget tilfaller grunnloshene.

Losje Nemetons knivlotteri 2017 – 2018 (kun for FGDO-medlemmer) – Se Barden online

Flott kniv med slire av tre. Utskjæringer med losjesymbolikk både på slire og skaft.

Utlodning av unik kniv, laget av bror Dag H. Sandbakken. Kniven er produsert i **kun ett eksemplar**. Dette er en unik mulighet for knivsamlere og enhver Ordensbroder.

Enkeltlodd Kr. 20
6 lodd for Kr. 100

Salgsperiode: 2.10.17 - 15.4.18
Trekning: 30.4.2018
Maks. omsetning: Kr. 200.000

Registrert som godkjent smålotteri hos lotteritilsynet. Vinner kontaktes og offentliggjøres i Barden

Loddkjøp: Kontakt Skriver i din losje, **VIPPS Nr.: 121399** eller kjøp lodd på VIPPS **121399**
Skriv navn, Losjenavn og antall lodd i meldingsfeltet i handlekurven. Eksempel: Ola Normann Nemeton 6

Ordenens Senior Veterantegn tildelt ROE Karl Håkon Svendsen

Losje Selago i Kristiansand, ble stiftet 19. februar 1967. Og for femti år siden, den 11. mai 1967, fant Losjens aller første resepsjonen sted. Her startet fem losjebrødre sin Druidiske vandring. En av disse var bror Karl Håkon Svendsen.

*Fra venstre: RSOE
Kay Hagby, ROE Karl
Håkon Svendsen og
EE Tore Nystad
(Foto: Øyvind
Fjeldgård)*

På Losje Selagos Høytidsmøte, den 7. september i år, ble ROE Karl Håkon høytidelig tildelt Ordenens Senior Veterantegn for lang og tro tjeneste.

Høytidsmøtet ble avholdt i Losjens lokaler i Kristiansand, med mange fremmøtte brødre. Representanter fra både Riks Stor Losjen, Storlosjen i Agder, samt besøkende og egne brødre var tilstede for å hedre jubilaranten.

Bror Karl Håkon Svendsen, som har rukket å bli 80 år, har i løpet av sitt lange losjeliv innehatt mange embeter, både i grunnlosjen og i Storlosjen

Agder. Han i alle år utvist et stort engasjement, både i forhold til sitt arbeide i Losjen, og ikke minst, i forhold til sine losjebrødre. Her utmerker bror Karl Håkon seg som en meget god representant for den Druidiske Ånd, ved alltid å inspirere, vise oppmerksomhet og omtanke.

Vi gratulerer ROE Karl Håkon Svendsen og gleder oss til mange gode losjeår i fremover!

Den Druidiske filosofi

Vi er medlemmer av et ordenssamfunn. Hva menes egentlig med det, og hva skiller oss fra en hvilken som helst forening eller sammenslutning av mennesker.

Hedersdruid Tor Gjelvik losje Mithras

Man pleier å beskrive de kjente ordenssamfunn som esoteriske og gjerne også som mystiske.

Det er grunnleggende at i vår orden, i likhet med for eksempel i Frimurerordenen og Odd Fellow ordenen, søker vi i vårt arbeide å utvikle hver bror til, gjennom å kjenne seg selv, å bli et bedre menneske. Dette blir gjentatt i mange sammenhenger.

Mystikk kommer fra mysticos, «som hører til mysteriene» av myesin som betyr å lukke - være taus. Mystikk er en tradisjon innenfor flere av religionene, som representerer et personlig, subjektivt og en direkte opplevelse av det guddommelige. Mystikk forekommer i alle de teistiske verdensreligionene, kristendom, jødedom og islam. Også i buddismen og hinduismen legges det vekt på en selvopplevd, direkte erfaring av den åndelige, dypere virkeligheten.

Mysteriesamfunnene prøver å gi personligheten en utvikling gjennom karakterdannelse og etisk oppdragelse. Den enkelte skal ved studium og selvprøvelse søke å nå klarhet over sin stilling i tilværelsen og hjelpe andre til det samme mål, uten tanke på ytre belønning, fordi den gode gjerning er belønning nok i seg selv.

Vår orden er definert som religiøst og politisk nøytral. Ordenens grunnlov og alle ritualer er imidlertid basert på høy etikk og moral, og da er det ganske umulig å ikke komme inn på emner og forhold, også uttrykk og bilder, som f. eksempel altets fader. Dette er sentrale ting som er basis i alt menneskelig, derfor selvsagt også i religiøse forhold.

Menneskene har naturlig til alle tider undret seg over hvorfor vi er her på jorden. Hvor kommer vi fra og hvor skal vi når jordelivet er slutt. Er der

noe etterpåk? Alle normale vil vel i sitt innerste i alle fall håpe på noe - da helst positivt. De fleste, enten de er religiøst forankret eller ikke, vil naturlig undre seg over om alt i naturen i verdensrommet bare er tilfeldig, eller om der må være en plan, en mening.

Tor Gjelvik

Jeg har fått spørsmålet om vår orden egentlig er - skal vi si religiøst belastet. Det er jo egentlig det de som stiller slike spørsmål mener - nettopp basert på begreper som «Altets fader». Da pleier jeg å si at vår orden som kjent er religiøst nøytral. Der er plass for alle. Det betyr likevel ikke at våre ritualer ikke har begreper som man vanligvis betrakter som religiøse. I våre ritualer for eksempel: «Gjør mot andre det du vil at andre skal gjøre mot deg». Dette er etikk og moral – ikke nødvendigvis religiøst. Disse forhold er og blir sammenblandet. Ganske enkelt fordi høyere religioner har i seg høy etikk og moral – noe som er meget eldre enn for eksempel kristendommen. Svar på alt dette er blitt forsøkt gitt både gjennom religion og gjennom vitenskap. Religion med sine krav til blind tro på fastlagte dogmer og tanke-systemer. Vitenskap med sitt utgangspunkt i viten og bevisførsel.

Begge har vært maktfaktorer som gjennom tidene har skiftet om å være den dominerende. Felles for dem begge er at ingen av dem, til nå, kan sies å ha krav på den absolutte sannhet, verken hver for seg eller sammen. Filosofien har forsøkt å forene begge metoder. Filosofien sier man forener gudstro og vitenskap i sitt arbeid, Filosofien søker en sannhet ut fra et åndelig og vitenskapelig syns-

punkt. Filosofien tror på det unike i hvert menneske, og at det er viktig for hver enkelt - gjennom personlig søken, studier og forståelse - å bygge opp en livsfilosofi basert på egen kunnskap og erfaring.

Jeg brukte ordet esoterisk tidligere. Ordet brukes om den undervisning eller lære som bare blir gitt til, og er forbeholdt, en utvalgt krets. «De som er innviet» Innvie betyr igjen å få vite. Esoteriske grupper er sammenslutninger som hemmeligholder mye av sin tenkning og ikke minst praksis.

Druidordenen er en slik esoterisk gruppe. Vi hemmeligholder våre ritualer og symboler for de som ikke er blitt opptatt - innviet - i ordenen, og de som ikke har (som vi sier) graden.

Vår begrunnelse for denne hemmeligholdelse ligger ikke først og fremst i det at det vi får å vite nødvendigvis er slik viten som ikke andre også vet, men i det at vi ønsker at opplevelsen i selve det å få vite (i det vi betegner som innvielsen) skal være en førstegangsopplevelse der ikke minst selve Lunden, musikken og stemningen skal være med på å bygge opp om den kunnskap vi får del i. Og den logiske utvikling vi får del i etter som vi passerer den ene grad etter den andre. Således kan vi gjerne si at vi blir del i sannheter, som for så vidt allerede er kjent, men at vi ikke ønsker å fortelle utenforstående om de spesielle sammenhenger vi bruker dem i.

Jeg har bestandig til nye brødre, pleid å uttrykke det slik: Når du trer inn i ordenen og blir innviet i første grad som ovat, passerer du en trang dør. Etter hvert som du stiger i gradene, vil døren bli større og åpnere, og til sist vidåpen. Der skal være en logisk og forhåpentlig positiv stigning i dette. En bror skal ha et naturlig sterkt ønske om å få anledning til å åpne dører i høyere grader.

Jeg har nå gjennomgått mange faser i vårt Druidiske ordensarbeide, vært innom mange begreper, blant annet filosofi som et sentralt begrep. Men har vår orden egentlig en filosofi? Eksisterer det en egentlig Druidisk filosofi? Svaret på dette er nok at det gjør det ikke i den tradisjonelle mening om emnet.

Ordrett betyr filosofi: Kjærlighet til visdom.

I moderne tid er det imidlertid blitt allment akseptert i vårt ordensarbeide at når vi likevel snakker om Den Druidiske filosofi, så mener vi å finne den i våre syv læresetninger - altså i Merlins vise lære.

Innholdet i disse læresetninger er tidløse og kan betraktes som grunnleggende leveregler som har hatt gyldighet til alle tider.

Som jeg har vært inne på tidligere i dette innlegget, har morallære og etiske sannheter vært en del av alle de såkalte store religioner. Det dreier seg altså om allmenmenneskelige uttrykk for alt som har vært og som er positivt.

Dersom vi velger å strebe etter innholdet i Merlins lære, kan vi ikke trå feil.

Den ekte filosofi søker sannhet ut fra et åndelig og vitenskapelig synspunkt, men dette lar seg mange ganger vanskelig forene, slik at mange får store problemer med å komme frem til noen entydig konklusjon.

Tilslutt vil jeg ennå engang slå fast at filosofien per definisjon tror på det unike i hvert menneske, og at det er viktig for hver enkelt - gjennom personlig søken, studier og forståelse - å bygge opp en livsfilosofi basert på egen kunnskap og erfaring.

Druidismen prøver å formidle en personlighetsutvikling gjennom karakterdannelse og etisk oppdragelse. Den enkelte bror skal helst gjennom studium og selvprøvelse søke å nå klarhet over sin stilling i tilværelsen og hjelpe andre til det samme mål - uten tanke på ytre belønning. Fordi den gode gjerning er belønning nok i seg selv. Det essensielle er å lære seg selv å kjenne.

Tilslutt kan nevnes at AOD, moderordenen i England, ikke har Merlins vise lære i sine ritualer. Dette kom til senere i U A O D i USA. AOD har noe som heter det Druidiske teppe. Som tilsvarende noe som Frimurerordenen har. Det er imidlertid en annen historie.

Den norske Druidorden

FGDO

Administrativ leder av Ordenens Kanselli i Sandefjord

Vår nåværende kansellist pensjonerer seg våren 2019 og vi søker hans etterfølger. Stillingen er 100% og vi ønsker fortrinnsvis en losjebror.

Av arbeidsoppgaver kan nevnes:

- ✓ Regnskap m/ bokføring, fakturering, lønning
- ✓ Ordenens matrikkel, månedsrapporter, møtelister
- ✓ Korrespondanse
- ✓ Vareinnkjøp, vareekspedering.
- ✓ Distribusjon av Barden
- ✓ Arkivering
- ✓ Bidragskassens regnskap, fakturering og utbetaling

Beregnet ansettelse fra høsten 2018.

**Skriftlig søknad sendes til rsoe@fgdo.no innen 1. januar 2018
for behandling i Fortrolighetsutvalget.**

Olderkene- og hedersmennene Øyvind Hitland og Rolf Laumann Rosvold – feiret som 40-års veteraner i Losje Mithras

(Tekst og foto EE Egil Samnøy losje Mithras)

Fra venstre SOE Bjørn Jarlind (Storlosje Bjørgvin), OE Rolf Laumann Rossvoll, EE Egil Samnøy, Øivind Hitland, TOE Trond Langeland

Bror Øyvind ble tatt opp i Losje Mithras den 14. februar 1977 og bror Rolf Laumann Rosvold ble tatt opp den 18. april 1977.

Det var høytidelig å kunne gratulere to av våre losjes eldste brødre med Den norske Druidordens 40-års tegn. Dere har i alle disse årene vært aktive brødre. Dere har vært med på å løfte losjearbeidet i Bergen og i Storlosjen Bjørgvin.

Hedersdruid Tor Gjelvik sa følgende i sitt idelle inlegg til bror Øyvind: «Jeg er din fadder, og det har virkelig gledet meg meget at du bestandig har vært villig til å gjøre en innsats for losjen og vår orden. Du bekledde embeter i Mithras i mange år bl.a. som EE og TOE. Deretter gikk du inn storlosje-teamet og igjen gjorde du der en kjempeinnsats - i 9 år tilsammen».

Bror Rolf gjorde en stor innsats da Losje Corona ble stiftet og arbeidet i mange år i denne losjen før du fant veien hjem, til losje Mithras. Bror Rolf har bestandig hatt losjene og brødrene i tankene og med sitt gode humør og fengende replikk bidrar han fremdeles til losjemiljøet og Concordia gildene.

Varme lykkeønskninger til våre to jublanter, med ønske om at dere begge to må få fortsatt mange gode år og få anledning til å fortsette deres aktive arbeide i vår losje og vår orden.

Syvende far i huset

Selverkjennelse

Så snart du har tillit til deg selv,
så snart forstår du å leve.

(Goethe)

*

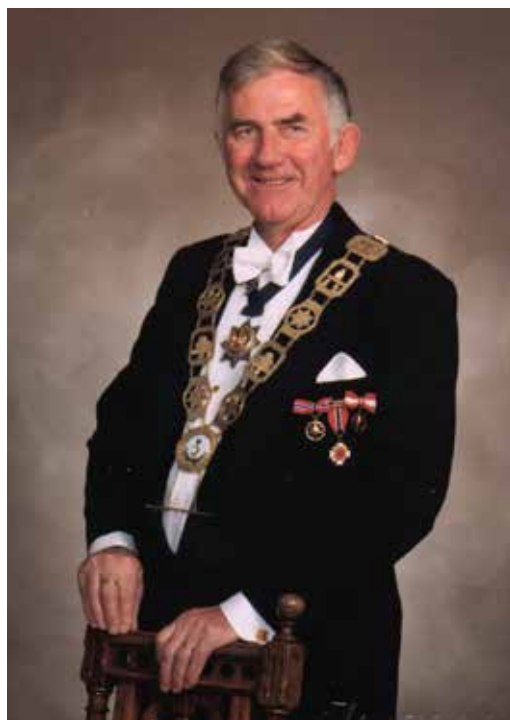
Folk skulle ikke alltid
tenke så mye over
hva de skulle gjøre,
de skulle heller tenke over,
hva de skulle være.
Var de blot gode,
ville deres handlinger
lyse av seg selv.
Den eneste vei til å virke ekte,
det er å være ekte.

(Piet Hein)

*

Tenkte tanker kan hjelpe oss,
men vi må erkjenne selv.

*

Riks Old Erk og Hedersdruid Reidar Syversen

Verdier

Ved Old Erk Eiliv Sandberg, losje Pastos

Ingen som har fulgt med i den pågående samfunnsdebatten i år kan ha unngått å legge merke til en del ord og uttrykk som har gått igjen i de fleste ordskifter. Et av dem er ordet VERDI. Her tenker jeg ikke på de materielle verdier slik som penger og fysiske ting, men de åndelige, eller med fint; de immaterielle verdier. Ordet verdi ble faktisk ikke brukt så mye i samfunnsdebatten for en generasjon siden. Men i dagens debatt hører vi uttrykk som; *Våre felles verdier, verdier under press, demokratiske verdier osv.*

Så er spørsmålet: Hva er egentlig en verdi? Det er skrevet bøker innen både filosofi og etikk som kan forklare begrepet. La meg prøve en enkel definisjon når jeg sier at: En verdi er noe som er godt, og som betyr noe. Verdier handler om noe vi ønsker å ta vare på, arbeide for, eller verne om. Verdier har betydning for jorda vår, samfunnet vårt, familien vår, Ordenen vår, og sist, men ofte mest, en verdi er godt for meg selv. Med dette som bakgrunn forstår vi at verdibegrepet er enormt omfattende, og alt etter i hvilket område du befinner deg, eller hvem du spør, så vil du finne ulike verdibegreper. Men generelt sett blir verdiene en veiviser for de holdninger vi bør ha, og de handlinger som bør følge etter dette.

I sommer ble noen norske samfunnsprofiler spurt om hva de anså som våre viktigste verdier. Svarene kan i det store og hele sammenfattes slik.

Rettferdighet – Tillit – Frihet - Fred

Uten å ta noe politisk standpunkt vil jeg si at vi i Norge bor i et rettferdig samfunn hvor vi skaper og deler muligheter for gode liv for alle innbyggerne.

«Når vi mennesker som bor i dette landet vil hverandre vel, da oppstår det tillit. Tillit er det

stoffet nysgjerrighet blir til av. Tillit gir mot og lyst til å gå på oppdagelsesreise i den andres verden». Slik sier legen Per Fugelli det.

Eiliv Sandberg

Frihetsbegrepet får meg til å tenke på at jeg kan velge hva jeg vil, og jeg har frihet til å ytre det jeg vil - ytringsfriheten. Når vi er inne på denne type verdier er det fristende å nevne mottoet etter den franske revolusjon i 1789: Frihet, likhet, brorskap. Dette summerer langt på vei hva europeisk demokrati handler om den dag i dag.

Disse tre verdibegrepene avler både respekt og trygghet. I Barden nr. 3 i år sto det fin artikkel nettopp om respekt. Respekt og trygghet er verdier som jeg personlig setter høyt.

Litt om verdiene i vår Orden

I våre ritualer er ordet verdi ikke brukt mye - om noen gang - i det hele tatt. Dette betyr på ingen måte at vi druider ikke er opptatt av verdier. Alle våre rituelle møter er jo nettopp tuftet på et solid verdigrunnlag. Men i ritualene brukes andre ord: Vi kjenner begreper som «grunnprinsipper», «læresetninger, «tegn og løsen» osv. I vårt alminnelige løsen; Enhet, fred og samhold finner vi vårt felles verdigrunnlag. Å leve i fred med hverandre er en universell verdi. I Norge har vi klart å leve i fred i snart 80 år.

I losjen blir vi oppfordret til å utøve dyd, fordi det vil gi oss fred. Fred er godt for alle, derfor er dyd en verdi.

Den gamle vandrer og den unge mann

En tidligere bror i losje Pythagoras

Det var en gammel vandrer som skulle ut å gå her i verden. Da var det en ung mann som spurte om å få bli med og vandre. «Bli du bare med» sa den gamle, «men ta ikke med deg så mye og bære på, for vår vandring blir lang.» Den unge svarte «jeg er ung og min rygg er sterk så jeg tar med meg det jeg vil». Den gamle mann var litt skeptisk til dette, men han lot den unge mannen bli med.

De vandret lenge og langt. Da spurte den unge mann om de ikke skulle hvile litt.

«Nei, ikke ennå» sa den gamle, «vi får vandre en stund til». Da de etter en lang stund satte seg for å hvile, var den unge mann nesten segneferdig av tretthet, for sekken var tung. Da sa den unge mann: «Du må være sterk som nesten ikke er sliten?»

«Nei» sa den gamle, «jeg er ikke sterk, men jeg bærer ikke på så mye som du gjør, for du har for mye i sekken din».

«Kan ikke du som er så klok, fortelle meg og ta ut av sekken min det du mener er for tungt?» sa den unge. «Jo, jeg skal ta ut alt det tunge du har», sa den gamle, «så din sekk skal bli lettere når vi vandrer videre».

Dagen etter gikk de lenger enn første dagen, og den unge mann var så glad, for sekken hans var ikke tung lenger og han ble ikke sliten. Da de kom forbi et stort gammelt eiketre sa den gamle: «Vi setter oss i skyggen av dette treet og spiser litt».

«Ja» sa den unge, «men før vi spiser må du fortelle meg hva var det du tok ut av sekken min som tynget så fælt?»

Da sa den gamle: «Jeg tok ut det du ikke behøver å ta med deg på vår vandring.»

«Hva var det?» spurte den unge mannen. «Jo», sa den gamle, «jeg tok ut hatet, misunnelsen, urettferdigheten og alle de vonde tanker du går og bærer på». «Ja vel» sa den unge, «men hva har jeg så igjen?» «Du har det samme som meg,» sa den gamle, «du har igjen: ENHETEN, FREDEN, SAMHOLDET og KJÆRLIGHETEN».

Da sa den unge mannen: «Du gamle vandrer, du har lært meg så mye mens vi har vandret, men dette siste du sa var det beste, så jeg kommer aldri til å laste min sekk med noe annet enn du har lært meg.» Da skjønte den gamle mann at den unge ville lære om vandring her i livet og sa: «Fra denne dag skal du og jeg være brødre»

En sunn sjel i et sunt legeme ...

**Golfentusiaster underlagt Storlosjene Eidsiva og Dovre –
samt damer fra Birgitta - losjene- bygger vennskap og helse.**

Tekst og foto: Tor Arne Rudsengen losje Cygnus»

Kaare Ertzgaard deler ut pokalen til beste grunnlosje(Elysium) til Bjørn Mikkelsen og Tor Nerseth

Ja, da er årets Losjegolfesesong Eidsiva-Dovre open avsluttet.

Dette er en begivenhet som har gått over mange år der golfentusiaster fra grunnlovene underlagt Storlosje Eidsiva og Storlosje Dovre, og ikke minst våre damer fra Birgitta-losjene møtes til dyst utover sommeren.

I sommer spilte vi 6 runder på de forskjellige golfbanene rundt Mjøsa og en runde på Stiklestad golfklubb sin bane. Disse rundene spilles som lagkonkurranse (Texas scramble).

Apropos mosjon:

En golfspiller som spiller 18 hull beveger seg 4 ½ time, slår ca 110 slag, bøyer seg (knebøy) ca 130 ganger (pegging, markering av ball etc). Man bedrer balansen, styrken, smidigheten – og sist, men ikke minst, blir man i godt humør!.. (selv etter en drittrunde).

Red.

På en av rundene under denne spilleformen spiller de enkelte grunnlovene som lag hvor vi kan kåre årets bestspillende grunnlosje. Siste og 8. runde spilles individuelt der vi skal kåre årets mester.

Avslutningsvis møttes vi til bankett med premieutdeling og sosialt samvær på Toten hotell, Sillungen.

Losje Kritons årlige golfturnering gjennomført for 13. gang

Losje Kriton pleier nordisk losjevennskap gjennom golfspill med danske og svenske brødre 26. august 2017.

Noen av de blide nordiske deltakerne i Kritons årlige golfturnering.

Losje Kriton har i mange år pleiet et særdeles godt vennskap med danske og svenske losjebrødre. I tillegg til å besøke hverandre på losjemøter har kontaktene blitt styrket gjennom personlig vennskap og reisevirksomhet utenom losjesesongen. Kanskje er et av de viktigste elementene for denne

forbrødringen Kritons årlige golfturnering. Selv om selve golfspillet kun varer ca 5 timer – så kommer gjerne spillerne dagen før og drar først hjem dagen etter. Ivrige og engasjerte dansker er vanligvis ikke helt enkle forstå, men på banketten forstår vi hverandre – som regel – helt perfekt.

Ordenskapittelet i den norske druidorden – FGDO

Ved ROE Reidar Bratli

Høy Erk Kapitlet (HEK) som ble innviet 4. desember 1954, spilte en vesentlig rolle i vår Orden.

Årsaken til at HEK ikke ble stiftet tidligere var at Ordenen var tilsluttet ODO, ikke FGDO, før i 1954. FGDO, Sverige fikk sitt Kapittel – den Svenska Druid-Ordens Hög Ärk Kapitel – allerede den 27. januar 1918, og 7 grader ble innført i Sverige i november 1938 i stedet for 3 grader som de hadde inntil da.

I Norge fikk vi 7 grader i og med innføring av det norske Høy Erk Kapitel i 1954.

1954 ble på mange måter året da Ordenen ble slik vi kjenner den i dag. Det vil si at i 1980 ble Høy Erk Kapitlet avløst av Storlosjer. Ordenen var da blitt så stor at Høy Erk Kapitlet ikke hadde kapasitet til å fungere tilfredsstillende. Ordenskapittelet fortsatte imidlertid virksomheten som til da hadde vært ligget hos HEK, nå direkte under Ordensledelsen med RSBibl. som leder, slik det fremdeles er.

Det ble fra stiftelsesdagen besluttet at Barden fra samme dag skulle sortere under Høy Er Kapitlet, i dag Ordenskapitlet.

De første årene slet Ordenen og dermed også Høy Erk Kapitlet med dårlig økonomi og det var vanskelig å få brødrene engasjert i kapittel-møtene. Dette er heldigvis historie. Ordenen har i dag en sunn økonomi.

Ordenskapittelet har Ordenens ideelle arbeid som sitt ansvarsområde og har følgelig en nøkkelrolle

i vår Orden slik Høy Erk Kapitlet hadde. Det er derfor all grunn til å gi dem stor oppmerksomhet og honnør for det arbeid de utfører. Inntrykket er vel at mange ikke kjenner til deres virksomhet, selv om vi alle nyter godt av deres arbeid som blant annet er undervisningsmateriell og opplæring.

Ordenskapittelet består foruten av RSBibl., redaktør av Barden og to medlemmer som utpekes av RSBibl. Dessverre ser det ut for at alle, bortsett fra Barden's redaktør, Kapittelets medlemmer skiftes ut når ny RSBibl. velges. Dette kan være uheldig for kontinuiteten i Kapittelets arbeid over tid. Kanskje burde Kapittelet utvides med en eller flere og at minst et medlem går inn i neste Kapittel.

Ordenskapittelets kontakt med losjene er Sbibl. For å bedre samarbeidet med ham burde kanskje Kapittelet være tilstede når Storlosjene har sine rundebordskonferanser.

Antagelig blir Ordenskapittelets virksomhet ennå viktigere i fremtidens Orden da brorskapet er avhengig av ideelt innhold ved siden av det sosiale som også er viktig og avgjørende.

Bærebjelken i vår Orden er den Druidiske tanke som først og fremst bæres oppe av våre ritualer og tolkningen av disse. Ritualer som skal hjelpe oss til selverkjennelse og til å bli bedre som medmennsker. Brorskapet skal hjelpe oss til et bærekraftig og kvalitetssikret liv.

Nyopptatte brødre

Dato:	Navn	Født	Losje
16. august 17	JAN SKEDSMO	21. mars 52	ELYSIUM
16. august 17	BJØRN KARSRUD	02. november 74	ELYSIUM
16. august 17	SVEIN THORE BØE	13. september 70	ELYSIUM
16. august 17	RUNE LISETH MEYER	23. mai 62	SYVSTJERNEN
31. august 17	HELGE ANDRE SKOGØY	20. september 69	YGGDRASIL
05. september 17	SVEIN KLAUSEN	04. juli 63	SAGALUND
05. september 17	BENS EDVIN AARØ	16. november 71	SAGALUND
14. september 17	HANS BJØRK	26. april 71	IDRIS
14. september 17	JARLE RYGH	17. januar 62	MISTELTEIN
14. september 17	ROGER SKJELLAND	05. februar 75	MISTELTEIN
14. september 17	KAI HANSEN	02. juli 56	FRATERNITAS
14. september 17	GUNNAR FREDRIKSEN	11. januar 58	MISTELTEIN
14. september 17	CARL FRIDTJOF JACOBSEN	07. mars 62	FRATERNITAS
21. september 17	OSMUND LØGE	06. februar 74	JADAR
21. september 17	JONE SERIGSTAD	21. juli 82	JADAR
21. september 17	JAN KÜPFERLE	12. juni 87	JADAR

Juletur til Tallin for Druidbrødre med ledsagere

27. november – 2. desember

Vi besøker gamlebyen med alle salgsboder, restauranter, trivelige shoppingstre av ulike slag.

27/11 Avg. fra Kristiansand kl. 08.00, flere stopp for å ta med passasjerer. Lunch under veis. Ferge Horten - Moss ca kl. 12.30. Vi kjører til Karlstad for overnatting, og middag på hotellet på kvelden.

28/11 Kjører vi til Gamla staden i Stockholm, går litt rundt, spiser lunch for de som ønsker det. Avg. kl. 17.30 til Tallin med M/S Victoria. Vi spiser stor jule buffet, med fritt drikke.

29/11 ankomst Tallin kl. 10.45. Vi kjører til barnehjemmet med det vi har med av varer.

Installerer oss på Park Inn by Radisson Meriton Conference & Spa Hotel Tallin, to netter med frokost.

29-30/11, 1/12, blir det å slappe av, handle, gå i gamle byen og oppleve julestemning.

Jeg skal ta dere med på en vandring i gamlebyen

1/12 avreise fra Tallin til Stockholm kl 17.00, med stor jule buffet og drikke.

Stort underholdnings show ombord i båten.

2/12 Stockholm-Horten-Kristiansand.

Pris kr. 4680,-

pr. person i dobbelt rom/lugar

tillegg for enkelt rom/lugar kr. 650,-

E-post: post@hortenbuss.no

Tlf. 47 6 47 6 47

Bli med Reidar og Andreas og gode venner til

BODENSJØEN

23. - 30. mai
og
30. mai - 6. juni
2018

NB:

Reisedato 23.mai har buss fra Norge og fly hjem
Reisedato 30.mai har fly fra Norge og buss hjem

Prisinformasjon

Turpris kr 13 990,- pr. pers.

Turprisen inkluderer:

Utreise Oslo - Kiel med Color Fantasy

m/innvendig lugar

Fly Zurich - Oslo med Swiss Air

flyavgift

1 natt på hotell i Tyskland

5 netter i dbl.rom på Hotel Mercure Bregenz City

7 frokoster

3 lunsjer

6 middager

Utflukter ifølge program

Folkloreaften med Wollfuter Trachtengruppe

Tips

Reiseleder Andreas Skjærelli

Tillegg:

Enkeltrom kr 3500,-

NÅR DU TRENGER EN ... Tlf. 32 83 14 03

GULLSMED OG GRAVØR
HARRY ULSTEEN A/S

PS: VIER
KJENT FOR
VÅR GODE
SERVICE

ALT I REPARASJON OG
HÅNDLAGDE SMYKKER

KLAUSENGÅRDEN, N. STORGATE 8, 3015 DRAMMEN

GÅGATA

FREDRIKSHALD SIKKERHET

69 19 00 00

www.fs-norge.no

MAZDA HYUNDAI

P.B. 502 - 1522 MOSS

TLF.: 69 26 93 00 - FAX: 69 26 93 23

GRAFISK DESIGN OG TJENESTER

Utforming av Brosjyrer • Trykksaker • Aviser • Hefter
• Annonser • Plakater • Dekor m.m. – fram til ferdig produkt!

SERVICE ER EN SELVFLØLGE!

Ta kontakt med
Trond Fogstad

**reklame
laven**

Tangveien 1 – 3154 Tolvsrød
Tlf. 913 59 797 • E-mail: reklamel@online.no
www.reklamelaven.no

SORG

En verdig begravelse fjerner
ikke sorgen, men gjør den
enklere å bære.

Klemmetsby-Firing

begravningsbyrå Tønsberg
H. Wilhelmsens allé 3-5, 3116 Tønsberg

Notterøy & Tjøme
begravningsbyrå 33 38 47 00
Stokke begravelsesbyrå 33 33 67 57
Re begravelsesbyrå 33 06 22 90

24t: 33 38 12 00

www.klemmetsby-firing.no

FJELD
BLOMSTER & ANLEGG AS
I DEN GRØNNE TJENESTE SIDEN 1932

Vi utfører sommervedlikehold, vaktmestertjenester på hus og hageanlegg.

Trefelling, stubbefresing og kvistkverning.

Vi utfører tjenester for bedrifter, borettslag og private.

Fjeld Blomster & Anlegg AS • Eikernveien 111, 3095 Eidsfoss • Tlf. 414 70 340

E-mail: post@fjeldblomster.no • www.fjeldblomster.no

Pålegg, spekeemat & pizzatopping

Pindsevn. 1 B - Pb. 1063 - 3204 Sandefjord
Tlf. 33 47 17 00 - Fax: 33 47 17 01
E-mail: post@perskjokken.no

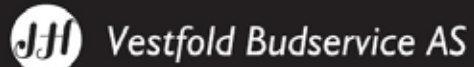
www.teamautosalg.no

Nyere bruktbil? Snakk med oss først!

 321 44 315

Tistedal: 691 91 463
Rakkestad: 692 22 200
Askim: 698 85 555

Transport & Flyttetjenester siden 2009

Jon Henning Nygaard-Andersen
Transportleder
Tlf. 0047 93610068
Email: post@vestfoldbudservice.no

Hus til leie ved stranden i Normandie

Huset ligger i Port Guillaume i Dives sur Mer. Området gir kort vei til rike opplevelser av historie fra vikingtid til landgangsstrender. Området er kjent for vakre bindingsverkshus, gode oster, godt drikke og mange golfbaner. Huset har 3 soverom med 6 sengeplasser, en liten hage og parkering. Togforbindelse til Paris.

Kontakt: Sissel Alme (Losje Erin) / Einar Alme (Fraternitas), tlf. 907 36 509,
sissalme@online.no / einaalm@online.no

Alt av markedsmateriell

Nordre Fokserød 13, 3241 Sandefjord | Tlf: 33 48 59 00, salg@bk.no, www.bk.no

TRYKKSAKER | GRAFISK | PROFIL | EMBALLASJE | MEDIA | ALL MADE | WEB | DESIGN | FIRMAGAVER | PROFILTØY

Lgiten Brænderi

Åpent alle ukas 7 dager!

En Akevisitt

Åpne forestillinger om sommeren.
Grupper på bestilling hele året!
www.lbr.no - Mob: 90 18 99 05

sport 1 Elverum

ekte sport.

Åpningstider 9 - 18 / 10 - 15
Storgata 13, 2408 Elverum
Tlf. butikk: 6241 2424
Mail butikk: post@sport1elverum.no

Harald Juliusen
Byggmester/takstmann
Medlem av Norges Takseringsforbund
Eiendomstaksering Tilstandsrapport
Skadetaksering Bygebistand

Mesa Eiendom AS

**Ledig
annonse plass**

Stavern Taksering AS, Havnegaten 13, 3290 Stavern
Tlf. 33 19 98 59 Mob. 92 80 85 58
E-post: stavern@taksering-as.no

www.taksening-as.no

Uavhengig kontroll - TK2 3 parts kontroll, TK1 og TK2 - Boligsalgsrapport
Verdi- og lånetakst - Skadetakst/brannskjønn - Næringstakst - Landbrukstakst
Seksjonering - Arvetakst - Festeferhold/innløsning - Kartforretning/fradeling

**Ledig
annonse plass**

NITO
NORGE'S STØRSTE ORGANISASJON
FOR INGENIØRER OG TEKNISKE

Ark

ARKITEKT OG INGENIØRKONTOR
AREALPLANER, BOLIGER, FORR./IND. OG OFF. BYGG, REHABILITERING

KONTORFELLESKAPET K4
JERNBANEALLÉEN 33
3210 SANDEFJORD

WWW.ARKONARKITEKT.NO

ETABLERT
1989

T.: 33428591

M.: 93028950

Bli med Vin & Matglede på tur!

Unike vin-, øl- og matreiser,
samt firma- og losjeturer verden rundt med
kunnskap, nytelse og opplevelser.

Vi har også Vin- og øl-foredrag, events og
underholdning til hyggelige priser.

Les mer på: WWW.VINOOGMATGLEDE.NO eller ta kontakt med Einar Zakariassen på tlf. 911 57 318 for en uforpliktende samtale.

Filmens Hus

Dronningensgate 16 AS
Forretningseiendom

0152 OSLO

**Malermester
STENSBYE
ELVERUM**

Tlf.: 62 42 66 00 / 90 77 48 75
E-post: roar.stensbye@online.no

Skilt Senteret Larvik AS
Mob. 907 35 941

www.skiltsenteret.no

En annerledes Spaniaferie?

SkiltSenteret "senker skuldrene" hos

HumbleBee Home

www.humblebeehome.com

2846 BØVERBRU
TLF. 61 19 69 00

**JAKTRADIO - HUNDEPEILERE
DRESSURBÅND - HØRSELSVERN**

Arnfinn Lien AS

☒ 2340 Løten ☎ 62 59 45 90
☒ arnfinn.lien@ha-nett.no • Mobiltilf: 99 59 45 90

eiktoppen

N LAND Blomster

**CHIC
FRISØR**

MEDISINUTSALG
Loven Tønsberg tlf. 33 34 98 80

 NORSK TIPPING

MIX

BAGENS HØYDEPUNKT

RETT-LAKK AS
bilverksted-skade-lakking

**Bilverksted
Bilglass
Steinsprut
Lakking
Spray lakk
Biloppretting
AC-Fylling
Eu kontroll
Dekk/felger
Dekkhotell**

AVIS Bilutleie

Mekonomen Bilverksted - Alle Bilmerker

Rett-Lakk AS, Bromsveien 13, Horten, Tlf.: 33 04 95 40
www.rett-lakk.no - E-mail: morten@rett-lakk.no

Nøtterøy A/S
Rørservice

Tlf. 922 07 735 – 980 37 000 • www.notteroy-ror.no

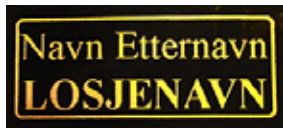

Fasade®
PRODUKTER

SOLSKJERMING – GARASJEPORTER

Jens Thalberg. Telefon 488 40 535

Mesa Invest AS

Ny e-postadresse for bestillinger:

navneskilt@losjeeken.no

Vi foreslår to navneskilt:

- et til dressen og et til smokingen

Når det gjelder transport!

RUP's VARE-TAXI AS
GRENLAND'S EXPRESSEN

Kjørholtveien 11 – 3940 Porsgrunn – Tlf. 35 51 24 00 – Fax 35 51 20 88
Mobiltelefon 901 04 106

Velkommen til oss for en grundig test av Honda snøfresere

Ulvikveien 29
3150 Tolvsrød

Telefon 33 32 53 54
post@ulvikenmotor.no
www.ulvikenmotor.no

SERVICEVERKSTED • INNBYTTE • FINANSIERING

Tory VASKERI & Renseri

Storgata 15 – 2408 Elverum – Tlf. 62 42 66 04

Allt i Rens og Vask - Private og bedrifter

**Bestill en annonse
i Barden
barden@fgdo.no**

Pris for 5 annonser pr år:

Mini	1/27 side	kr 750
Mini dobbel	2/27 stående eller liggende	kr 1500
Mini trippel	3/27 side stående eller liggende	kr 2000
Midi	1/8 side	kr 2000
Midi dobbel	1/4 side	kr 3500
Baksiden	1/4 side liggende	kr 5000

Mansjettknapper, Kjøleknapper, Slipskjede, Vedheng, Nøkkelring, Klistremærke til bil, Jakkemærke, Losjeslips sort m/stjerne, Fritidslips sølv m/stjerne.

Bestilles av din losjes Skattmester.

Den norske Druidorden

Kanselliet, Pb. 1268, 3205 Sandefjord

Vi gratulerer

50 år

18.11	TROND TVEIT	034	MIZAR
04.11	TOM GULLIKSEN	048	CETUS
11.12	KAI WILHELM KVALNES	003	DRUIDSTJERNEN
07.12	JAN KRISTIAN HEIBERG	004	MERLINS-STJERNE
18.12	ROBERT HEKLEBERG	017	AVALON
31.12	HANS OLAV NYSTRØM	031	EKEN
29.12	KÅRE INDRØY	033	NIDAROS
29.12	ODD ANDRE ENGH	043	FRAXINUS
04.12	NILS EILIF RAMBO	048	CETUS

60 år

01.11	ØYVIND SEDIVY	002	SYVSTJERNEN
09.11	TORSTEIN FREDRIKSEN	039	SANDEN
09.11	SIGURDUR TH. GUDMUNDSSON	058	GAIA
07.11	TRYGVE EIVIND HOLTBAKK	059	CUSTOS
27.12	TOR AKSEL KASPERSEN	009	SELAGO
08.12	RUNE FIRING	011	SAGALUND
17.12	ARILD HALBAKKEN	016	SILVA
27.12	ROGER KARLSEN	036	HRINGAR
16.12	TRYGVE HÆRE	052	SØLVSTJERNEN
17.12	TERJE MOEN	054	MALVA
01.12	RUNE RACINE	057	TRYGGVASON

70 år

18.11	JAN HOLTH	003	DRUIDSTJERNEN
18.11	JAN ERIK EGGE HANSEN	004	MERLINS-STJERNE
08.11	ARNE ALLERØD	007	ALLBOTA
08.11	WILFRED LILJEROOS	011	SAGALUND
18.11	DYRE SAXRUD	012	PASTOS
17.11	PER BJØRKUM	028	FRATERNITAS
04.11	BURKNI DÓMALDSSON	058	GAIA
26.12	TOR BIRGER HODNE	009	SELAGO
04.12	VICTOR LILLEENGEN	012	PASTOS
25.12	FRANK GUNDERSEN	016	SILVA
22.12	REIDAR KVANDAL	019	MALUS
20.12	MORTEN TØRSET	033	NIDAROS
25.12	GUNNAR LUND HOLTAN	048	CETUS

75 år

28.11	JAHN LUNDSVEEN	012	PASTOS
24.11	JUNIUS PALSSON	038	JANUS
18.11	BJÖRN JÓN NIELSSON	038	JANUS
21.11	PER OTTO INGEBRETSEN	039	SANDEN
07.12	TØRE KARL VÅGE	001	NORDSTJERNEN
19.12	ROLF KRISTOFFERSEN	005	BARDSTJERNEN
27.12	JOHAN MARTIN GJONE	010	IDRIS
08.12	SVEND ARNE THORESEN	013	ELYSIUM
20.12	ROAR LARSEN	013	ELYSIUM
15.12	ARILD MARTIN ERLING HAUG	013	ELYSIUM

Vi gratulerer

80 år

12.11	THOR KRISTIAN GRANERØD	006	OVATSTJERNEN
06.11	SVEIN KÅRE SENDERUD	016	SILVA
22.12	BJARNE BERG	003	DRUIDSTJERNEN
16.12	KJELL ARNESEN	011	SAGALUND
07.12	PER KNUT LARSEN	017	AVALON
11.12	LEIF KRISTIANSEN	017	AVALON
04.12	RIDDERJOHAN HENRY JOHANNESSEN	025	RAM
01.12	KAARE HANSEN	035	ORION

85 år

19.11	THOR HYBBESTAD	010	IDRIS
26.11	SVEN OLOF LYSTANG	011	SAGALUND
26.12	GUNNAR HANSEN	007	ALLBOTA

Dødsfall

Losje Corona

V grads bror Rolf Werner Frondal

Født 28.11.1939

Opptatt i Druidordenen 11.02.2008

Død 18.07.2017

Losje Syvstjernen

V grads bror Odd Roald Jensen

Født 04.08.1930

Opptatt i Druidordenen 04.10.1990

Død 29.08.2017

Losje Avalon

VII grads bror og Hedersdruid Arvid Jellum

Født 10.07.1939

Opptatt i Druidordenen 24.10.1966

Død 09.08.2017

Losje Merlins – Stjerne

VI grads bror Nils Andersen

Født 25.11.1944

Opptatt i Druidordenen 19.02.1992

Død 20.09.2017

Losje Druidordenen

VI grads bror Harry Olaf Solheim

Født 21.03.1935

Opptatt i Druidordenen 12.11.1974

Død 11.08.2017

Losje Malus

VI grads bror Dagfinn Vik

Født 16.09.1943

Opptatt i Druidordenen 11.06.1979

Død 21.09.2017

Losje Bardstjernen

VI grads bror Helge Pedersen

Født 31.03.1928

Opptatt i Druidordenen 06.05.1974

Død 28.08.2017

Losje Cetus

VI grads bror Finn Skalleberg

Født 23.05.1937

Opptatt i Druidordenen 25.01.1989

Død 30.09.2017

Vi lyser fred over våre brødres minne.

BARDEN

ISSN 0805-2298

Organ for Den norske Druidorden FGDO

KANSELLIET

Den norske Druidorden FGDO
Postboks 187 - 3201 Sandefjord
Tlf 33 47 44 00
E-post: kanselliet@fgdo.no
Åpningstid:
Mandag – fredag 0900 – 1500
www.fgdo.no

REDAKTØR

Ib Ø. Kristiansen
Raskogen 18
1580 Rygge
Tlf. 908 58 985
E-post: barden@fgdo.no

ANNONSEANSVARLIG

Henning Brørby
Telefon 90975079
henninbr@online.no

TRYKK: BK.no, Sandefjord

Nordre Fokserød 15 - 3241 Sandefjord
E-post: post@scangranitt.no
www.scangranitt.no

Leverandør og importør av:

- Silestone benkeplater
- Granitt benkeplater
- Granitt Kantstein
- Brostein / Gatestein
- Skifer og Granittfliser
- Trappeskifer
- Bruddskifer
- Skiferpanel